

Sygn. akt V KK 200/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 września 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Gradzik (przewodniczący)
SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)
SSN Jacek Sobczak

Protokolant Katarzyna Wełpa

w sprawie **A. C.**

skazanego z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i innych
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
w dniu 3 września 2015 r.

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego
od wyroku Sądu Rejonowego w W.
z dnia 28 sierpnia 2008 r.

- 1. uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczeń zawartych w pkt: II, V – VI, VII –tylko w zakresie zasądzenia odszkodowania na rzecz R. J., VIII – IX oraz XII jego części dyspozytywnej i na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. umarza postępowanie odnośnie czynu przypisanego skazanemu w pkt. II części dyspozytywnej;**
- 2. sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu celem podjęcia koniecznych czynności procesowych dotyczących wymierzenia skazanemu kary łącznej i wydania orzeczenia o kosztach;**

3. obciąża Skarb Państwa kosztami umorzonych postępowania oraz wydatkami związanymi z rozpoznaniem kasacji.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 sierpnia 2008 r., Sąd Rejonowy skazał A. C. za cztery przestępstwa, w tym (w pkt II części rozstrzygającej wyroku) za to, że: w dniu 3 września 2007 r. w W., przy skrzyżowaniu ulic B. i S., z wnętrza otwartego samochodu marki Volkswagen Polo zabrał w celu przywłaszczenia portmonetkę z zawartością pieniędzy w kwocie 3, 90 zł., dwie parciane ładownice oraz magazynek do pistoletu P-564 o łącznej wartości 100 zł., czym działał na szkodę R. J., przy czym czynu tego dopuścił się działając w warunkach powrotu do przestępstwa, będąc uprzednio skazanym wyrokami: Sądu Rejonowego z dnia 29 kwietnia 1997 r., za przestępstwo z art. 208 d.k.k. w zw. z art. 60 § 1 d.k.k., Sądu Rejonowego z dnia 10 grudnia 1998 r., sygn. akt 719/98 za przestępstwo z art. 208 d.k.k. w zw. z art. 60 § 2 d.k.k., z art. 11 § 1 d.k.k. w zw. z art. 208 d.k.k. w zw. z art. 50 § 2 d.k.k. w zw. z art. 58 d.k.k. w zw. z art. 60 § 2 d.k.k. w zw. z art. 58 d.k.k., Sądu Rejonowego z dnia 25 maja 2000 r., za przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. i art. 64 § 2 k.k., z art. 278 § 1 k.k. i art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k., Sądu Rejonowego z dnia 15 lutego 2000 r., za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k., objętymi wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego z dnia 7 maja 2001 r., na karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbywał w okresie od 12 stycznia 2004 r. do 11 maja 2006 r. - to jest za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k., za który wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności. Nadto przypisał oskarżonemu sprawstwo trzech innych przestępstw i jako karę łączną (w pkt VI wspomnianej części wyroku) orzekł wobec niego karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie – (w pkt VI tej części orzeczenia) na podstawie art. 343 § 2 pkt 2 k.p.k. – warunkowo zawiesił na okres lat siedmiu. Na podstawie art. 415 § 4 k.p.k. (pkt VII tej części wyroku) zasądził od oskarżonego na rzecz R. J. kwotę 100 zł. płatną w ciągu dwóch lat od uprawomocnienia się wyroku.

Wyrok ten zapadł na posiedzeniu po uwzględnieniu, zawartego w akcie oskarżenia, wniosku złożonego w trybie art. 335 k.p.k., prokuratora Prokuratury Rejonowej o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy i nie był przez strony zaskarżony – uprawomocnił się w dniu 5 września 2008 r.

W dniu 22 maja 2015 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja od tego wyroku sporządzona – w trybie art. 521 § 1 k.p.k. – przez Prokuratora Generalnego, który zaskarżył go w części dotyczącej skazania A. C. za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. na jego korzyść.

Skarżący zarzucił temu wyrokowi:

rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego, tj. art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k. i art. 278 § 1 k.k., polegające na uwzględnieniu zawartego w akcie oskarżenia wadliwego wniosku prokuratora o skazanie A. C. za czyn opisany w pkt II części dyspozytywnej wyroku, kwalifikowany z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w sytuacji, gdy w dacie czynu wartość zabranego w celu przywłaszczenia mienia nie przekraczała 250 zł., a tym samym nie stanowił on przestępstwa, a jedynie wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. i wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie pkt II, V – VI, VII – jedynie w zakresie zasądzenia odszkodowania na rzecz R. J. – oraz pkt VIII – XII jego części dyspozytywnej i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna w sposób oczywisty, co pozwoliło rozpoznać ją w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Nie ulega wątpliwości, że zaskarżony nią wyrok wydano z rażąco obrażając tych przepisów prawa karnego: materialnego i procesowego, które wskazano w podstawie prawnej zarzutu podniesionego w kasacji.

Bezsporne jest, iż czynu przypisanego skazanemu w pkt II części rozstrzygającej wyroku stanowiącego (w myśl aktu oskarżenia i treści tego orzeczenia) występki z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. (jak to Sąd przyjął) dopuścił się on w dniu 3 września 2007 r., a wartość mienia będącego jego przedmiotem wynosiła 100 zł. Równie niewątpliwe jest i to, że od dnia 1 września 1998 r. do dnia 9 listopada 2013 r. (kiedy to weszła w życie ustawa z 27 września

2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. z 2013 r., poz.1247 ze zm.) zabór w celu przywłaszczenia cudzej rzeczy ruchomej – stosownie do obowiązującego wówczas brzmienia art. 119 § 1 k.w. – stanowił przestępstwo określone w art. 278 § 1 k.k., tylko wtedy, gdy wartość tej zabranej rzeczy przekraczała kwotę 250 zł. Natomiast w przypadku, gdy ta wartość była niższa niż 250 zł., to wówczas czyn taki stanowił wykroczenie z wspomnianego art. 119 § 1 k.w.

Tym samym poza sporem jest to, że Sąd Rejonowy kwalifikując, w zaskarżonym, wydanym w dniu 28 sierpnia 2008 r., czyn skazanego, polegający na zabraniu w celu przywłaszczenia mienia wartości 100 zł. w dniu 3 września 2007 r. wyroku, z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i skazując go z tych przepisów, dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy tych norm prawa karnego materialnego. Naruszenie tych przepisów było także następstwem równie rażącego naruszenia przepisów prawa karnego procesowego, to jest art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k. W myśl bowiem tych regulacji sąd rozpoznając złożony przez prokuratora, w trybie art. 335 k.p.k., wniosek o wydanie wyroku i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar lub środków karnych przewidzianych w kodeksie karnym za przypisany mu występki, bez przeprowadzenia rozprawy, miał obowiązek sprawdzić, czy okoliczności popełnienia przestępstwa nie budzą wątpliwości, a postawa oskarżonego wskazuje, że cele postępowania zostaną osiągnięte (art. 335 § 1 k.p.k. – w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania zaskarżonego wyroku). Realizując tę powinność sąd winien był z pewnością w pierwszej kolejności rozważyć to, czy w ogóle doszło do popełnienia przez oskarżonego tego zarzucanego mu występkę i czy ten czyn, którego on się dopuścił, został poprawnie, w świetle przepisów prawa karnego materialnego, zakwalifikowany. Jest oczywiste, iż dostrzeżenie takich, jak te stwierdzone *in concreto*, uchybień przedmiotowego wniosku czyniło niemożliwym jego uwzględnienie i nakazywało (wówczas obowiązującym brzmieniu art. 343 § 7 k.p.k.) rozpoznanie sprawy na zasadach ogólnych. Równocześnie sąd rozstrzygając w przedmiocie złożonego przez prokuratora w trybie art. 335 k.p.k. wniosku nie był władny samoistnie dokonywać w nim zmian, które nie były objęte treścią zawartego przez prokuratora i oskarżonego porozumienia, także i w tej części w której dotyczyło ono prawno-

karnej oceny przedmiotowego czynu. Tymczasem in concreto Sąd Rejonowy (wbrew treści aktu oskarżenia i porozumienia stron) ustalił, że skazany przypisanego mu przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. dopuścił się nie w warunkach art. 64 § 1 k.k., ale przewidzianej w § 2 przepisu art. 64 k.k. recydywy szczególnej wielokrotnej, i to mimo, że ta nie odnosi się do wskazanej w art. 278 § 1 k.k. „zwykłej” kradzieży. Opisane cechy stwierdzonych uchybień, których się Sąd Rejonowy dopuścił przesądzają o ich rażącym charakterze, zaś już także przywołane ich następstwa – o istotnym wpływie tych uchybień na treść – zaskarżonych kasacją - rozstrzygnięć wyroku.

Równocześnie nie ulega też wątpliwości, iż od czasu popełnienia owego zarzucanego skazanemu wykroczenia upłynęło dwa lata, co nastąpiło jeszcze przed wniesieniem do Sądu Najwyższego kasacji będącej przedmiotem rozpoznania w niniejszym postępowaniu.

Wprawdzie przepis art. 45 § 2 k.w. stanowi, że w razie uchylenia prawomocnego rozstrzygnięcia, przedawnienie biegnie od daty uchylenia rozstrzygnięcia, przepis ten jednak jest rozumiany tak, że przedawnienie biegnie na nowo jedynie w takiej sytuacji, w której do upływu terminu przedawnienia nie doszło w chwili uchylenia prawomocnego wyroku (por. uchwałę 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2002 r., I KZP 15/02, OSNKW 2002, z. 7-8, poz. 49; wyrok Sądu Najwyższego z 26 września 2012 r., z dnia 26 września 2012 r., Lex nr 1220803). Stąd też należało uznać, że w dniu wydania wyroku przez Sąd Najwyższy nastąpiło już przedawnienie orzekania w sprawie, bo skutek upływu ponad dwóch lat od dnia popełnienia przedmiotowego wykroczenia, jego karalność ustała.

Zawarty w kasacji wniosek nie jest zatem w pełni trafny.

Nie stało to jednak na przeszkodzie w uznaniu tej skargi za oczywiście zasadną w rozumieniu art. 535 § 5 k.p.k., skoro wniosek ten nie jest dla sądu kasacyjnego wiążący, a zakres zaskarżenia kasacji i podniesiony w niej zarzut jest niewątpliwie oczywiście zasadny.

W konsekwencji należało uchylić wyrok Sądu Rejonowego w zaskarżonej części i na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. umorzyć

postępowanie odnośnie czynu przypisanego skazanemu w pkt II części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku.

Równocześnie należało też przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w celu podjęcia w niej koniecznych działań procesowych. Wobec umorzenia postępowania co do wskazanego wyżej czynu, a także i rozstrzygnięć z tym czynem związanych i – w konsekwencji – orzeczenia o karze łącznej, zaistniała konieczność wymierzenia na nowo kary łącznej i orzeczenia o kosztach.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia art. 118 § 2 k.p.s.w. (odnośnie umorzenia postępowania) i art. 638 k.p.k.(odnośnie wydatków związanych z rozpoznaniem kasacji).

Uchylenie rozstrzygnięcia o dowodach rzeczowych zawartego w pkt X części dyspozytywnej wyroku było – wbrew treści wniosku skarżącego – zbędne, bowiem objęte nim dowody rzeczowe nie dotyczyły czynu co do którego umorzono postępowanie.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak wyżej.